

Страшинський В.І.

аспірант

Шеремет О.О.

доктор економічних наук, професор

Національний університет харчових технологій

РОЛЬ ІННОВАЦІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ХАРЧОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

В сучасних умовах швидких змін споживчих вподобань, розвитку технологій та посилення глобалізаційних процесів, вітчизняним підприємствам харчової промисловості для забезпечення конкурентоспроможності власної продукції на ринку недостатньо лише виробляти якісні товари за доступними цінами. Інновації є одним з вирішальних факторів конкурентоспроможності в харчовій промисловості, оскільки вони дозволяють виробникам диференціювати свої пропозиції, задовольняти мінливі потреби споживачів і адаптуватися до зміни ринкової кон'юнктури. Інноваційні продукти допомагають виробникам захопити або ж створити нові ринкові ніші та сформувати лояльність до бренду. Крім того, інновації дозволяють передбачати тенденції, а не лише реагувати на них, позиціонуючи такі товари серед лідерів галузі, а також спрощують їх розповсюдження на міжнародних ринках.

Теперішні споживачі надзвичайно поінформовані та вибіркові: їх приваблюють харчові продукти, що відповідають їхньому способу життя та цінностям. Останні можуть стосуватись здоров'я, сталого розвитку чи підтримки локальних виробників, проте саме інновації дозволяють виробникам задовольняти потреби що часто змінюються та пропонувати товари, за які потенційні покупці готові платити більше. Значну роль у підвищенні конкурентоспроможності харчової продукції відіграють інновації у виробництві. Вони сприяють підвищенню продуктивності праці, збільшенню ефективності використання ресурсів, вдосконаленню контролю якості, автоматизації процесів та зменшенню відходів і, відповідно, затрат. Це, у свою чергу, не лише підвищує прибутковість бізнесу, але й полегшує масштабування виробництва, сприяє відповідності міжнародним стандартам та дає можливість швидше реагувати на зміну ринкової кон'юнктури або ж споживчих вподобань.

До сучасних найпоширеніших напрямків інноваційної діяльності підприємств харчової промисловості можна віднести: відповідність концепції сталого розвитку, розробка альтернативних джерел білка та функціональних продуктів, персоналізоване харчування, вдосконалення технологій виробництва, використання штучного інтелекту, покращення методів збереження продукції тощо. Завдяки їх застосуванню компанії мають можливість накопичувати конкурентні переваги для кращого задоволення потреб споживачів, отримання більшої частки ринку та прибутків [1].

Внаслідок російської агресії проти України вітчизняні виробники харчової продукції стикаються зі ще більшими труднощами, в тому числі при проведенні інноваційної діяльності. До основних перешкод впровадженню інновацій для вітчизняних виробників харчової продукції можна віднести: фінансові обмеження, технологічні складнощі, брак кваліфікованих працівників, невизначеність та неготовність інвестувати в інноваційну діяльність під час активних військових дій. Проте у 2023 році відбулось відкриття інноваційного хабу за підтримки Європейського інституту інновацій та технологій, що об'єднує українських інноваторів харчової промисловості з європейськими мережами, пропонуючи доступ до освітніх, інвестиційних та акселераційних програм [2].

Література

1. Кайданович В. В. Інноваційне майбутнє підприємств галузі харчової промисловості / В. В. Кайданович // Формування ринкових відносин в Україні. - 2024. - № 9. - С. 44-51. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2024_9_9.
2. EIT Community RIS Hub in Ukraine. URL: <https://eit-ris.eu/ukraine/ua/>